

Regeling van de Minister voor Klimaat en Energie van _____, nr. WJZ/Klik of tik om tekst in te voeren., houdende wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2023 in verband met de invoering van een subsidiemodule betreffende het verstrekken van subsidies voor het vullen van de gasopslag Bergermeer

De Minister voor Klimaat en Energie,

Gelet op artikel 3 van de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies, de artikelen 2, eerste lid, 4, onderdelen a, b en d, 5, eerste en tweede lid, 15, 16, 17, eerste lid, onderdeel b, 19, 25, 34, eerste lid, 44, en 50, tweede, vierde en zevende lid, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies;

Besluit:

Artikel I

De Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies wordt als volgt gewijzigd:

A

In hoofdstuk 4 komt het opschrift van titel 4.9 te luiden 'Titel 4.9 Gasopslagprojecten opslagjaar 2022.

B

Aan hoofdstuk 4 wordt een titel toegevoegd, luidende:

Titel 4.10. Gasopslagprojecten opslagjaar 2023

Artikel 4.10.1. Begripsbepalingen

In deze titel wordt verstaan onder:

biederlimiet: capaciteit in MWh waarvoor de aanvrager één of meer PCA's heeft afgesloten met het gasopslagbedrijf Bergermeer;

capaciteit: vaste gasopslagcapaciteit;

gasbedrijf: gasbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van de Gaswet;

gasdag: de periode tussen 06:00 uur en 06:00 uur van de daarop volgende dag;

gasopslag Bergermeer: gasopslag Bergermeer, in beheer bij het gasopslagbedrijf Bergermeer;

gasopslagbedrijf Bergermeer: TAQA Gas Storage B.V., zijnde het bedrijf dat de gasopslag Bergermeer beheert;

geboekte capaciteit: capaciteit van de gasopslag Bergermeer waarvoor een gasbedrijf voor het opslagjaar 2023 een of meer PCA's heeft gesloten;

opslagjaar 2023: de periode tussen gasdag 1 april 2023 tot en met gasdag 31 maart 2024;

optimalisatiedag: gasdag in de periode van 1 november tot en met 31 december 2023 waarop de waarde van TTF Day-Ahead, (voor weekend / feestdagen TTF Weekend op vrijdag), minus de waarde van TTF Q1 2024 groter is dan 40 euro per MWh;

PCA: Primary Capacity Agreement, zijnde een overeenkomst tussen gasopslagbedrijf Bergermeer en een gasbedrijf over de verkoop en aankoop van capaciteit in de vorm van standaard gebundelde eenheid (SBU) van de capaciteit in de gasopslag Bergermeer voor opslagjaar 2023;

TTF: Title Transfer Facility, Nederlandse gashandelsplaats;

Verordening (EU) 2022/2578: Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU 2022, L 335).

Artikel 4.10.2. Subsidieverstrekking

1. De minister verstrekt ten behoeve van het vullen van de capaciteit van de gasopslag Bergermeer voor het opslagjaar 2023 tot 11,8 TWh op aanvraag een subsidie voor het uitvoeren van een gasopslagproject gericht op het vullen door de aanvrager van de door de aanvrager geboekte capaciteit van de gasopslag Bergermeer.

2. Een gasopslagproject als bedoeld in het eerste lid omvat een samenhangend geheel van activiteiten dat bestaat uit het vullen van de door de aanvrager geboekte capaciteit in de gasopslag Bergermeer door aanvrager door middel van het injecteren en opslaan van gas in de gasopslag Bergermeer.

Artikel 4.10.3. Aanvrager

De aanvrager is een gasbedrijf dat een PCA gesloten heeft met het gasopslagbedrijf Bergermeer ten behoeve van de aankoop van opslagcapaciteit voor het opslagjaar 2023.

Artikel 4.10.4. Hoogte subsidie

1. De hoogte van de subsidie voor een gasopslagproject als bedoeld in artikel 4.10.2 eerste lid, uitgedrukt in euro per MWh wordt vastgesteld met inachtneming van de formule:

$$Q1-24/DA \text{ prijsverschil} - \text{afslag} + \text{garantstellingspremie}$$

waarbij wordt verstaan onder:

a. *Q1-24/DA prijsverschil*: het gewogen rekenkundig gemiddelde van de Q1-24/DA spread voor elke dag in de prijsperiode, afgerond op het dichtstbijzijnde getal met drie decimalen, dat niet minder bedraagt dan -15 euro per MWh en waarbij wordt verstaan onder:

1°. *Q1-24 / DA spread*: de waarde van TTF Q1 2024 verminderd met de waarde van TTF Day-Ahead voor een dag in de prijsperiode waarop de gasopslag Bergermeer beschikbaar was voor injectie uitgedrukt in euro per MWh, waarbij voor dagen in het weekend de TTF Q1 2024 en TTF Weekend prijzen gepubliceerd op de voorgaande vrijdag worden gebruikt;

2°. *TTF Q1 2024*: het rekenkundig gemiddelde van de bied- en laatprijzen van de TTF Price Assessment Q1 2024, zoals gepubliceerd in het ICIS European Spot Gas Markets-rapport, in euro per MWh;

3°. *TTF Day-ahead*: het rekenkundig gemiddelde van de bied- en laatprijzen van de TTF Price Assessment Day-Ahead of Weekend, zoals gepubliceerd in het ICIS European Spot Gas Markets-rapport, in euro per MWh;

4°. *prijsperiode*: periode van [PM 2023?] tot en met 31 oktober 2023, met uitzondering van de dagen waarop de Q1-24/DA spread lager is dan -16 euro per MWh en de dagen waarop het marktcorrectiemechanisme, bedoeld in artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) 2022/2578, is geactiveerd;

5°. *gewogen rekenkundig gemiddelde*: de weging van het rekenkundig gemiddelde van de Q1-24/DA spread gebaseerd op de beschikbaarheid van gasopslag Bergermeer voor injectie gedurende de prijsperiode;
6°. *beschikbaarheid*: fractie van de gecontracteerde injectiecapaciteit dat op een gasdag beschikbaar is voor een gasbedrijf, dagelijks berekend met in achtname van de formule:

$$1 - imf - iuf - iof - iff$$

waarbij wordt verstaan onder:

- *imf*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de injectiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van gepland onderhoud aan de injectiecapaciteit;
- *iuf*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de injectiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van ongepland onderhoud aan de injectiecapaciteit;
- *iof*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de injectiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van uitval van de injectiecapaciteit;
- *iff*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de injectiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van een force majeure event.

Deze factoren worden, indien de waarde groter is dan 0, gedurende de injectieperiode dagelijks vastgesteld en gecommuniceerd door het gasbedrijf Bergermeer.

b. *afslag*: afslag op basis van bieding van het gasbedrijf voor de tender, bedoeld in artikel 4.10.11, tweede of derde lid, die maximaal 5,853 euro per MWh bedraagt, en

c. *garantstellingspremie*: premie voor het bieden van een garantstelling voor een negatief Q1-24/DA prijsverschil, vastgesteld op 0,8096 euro per MWh.

2. Indien op basis van een aanvraag voor meerdere biedingen subsidie wordt verleend, wordt de hoogte van de afslag per MWh waarvoor subsidie wordt verleend bepaald op het gewogen gemiddelde van de afslag voor de capaciteit waarvoor subsidie is verleend.

3. Indien er meer dan [94] uitgesloten dagen zijn, dan wordt voor iedere uitgesloten dag die boven dat aantal van [94] dagen uitkomt de capaciteit waarvoor subsidie is verleend verlaagd met 1%, waarbij het aantal uitgesloten dagen de som is van de dagen waarop:

- a. de Q1-24/DA spread op een dag in de prijsperiode lager is dan -16 euro per MWh, waarbij een dag waarop de Q1-24/DA spread op een dag in de prijsperiode lager is dan -16 euro per MWh gelijk gesteld wordt aan één uitgesloten dag;
- b. de gasopslag Bergermeer niet beschikbaar is voor injectie, waarbij het aantal dagen waarop de gasopslag niet beschikbaar is gelijk gesteld wordt aan de som van de in het eerste lid, onderdeel a, onder 6° genoemde factoren over de periode van [PM 2023] tot en met 31 oktober 2024; of
- c. het marktcorrectiemechanisme, bedoeld in artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) 2022/2578, is geactiveerd.

4. Indien de toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, leidt tot:

- a. een positief getal, wordt de hoogte van de subsidie op nul vastgesteld;
- b. een negatief getal, wordt de hoogte van de subsidie vastgesteld door de absolute waarde van de uitkomst van de formule, bedoeld in het eerste lid, te vermenigvuldigen met de capaciteit waarvoor subsidie is verleend.

5. Indien zich een optimalisatiedag voordoet, wordt per optimalisatiedag een afdracht in mindering gebracht op de hoogte van het met toepassing van het eerste tot en met het vierde lid bepaalde subsidiebedrag.
6. De in het vijfde lid bedoelde afdracht wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende formule:

$$\text{Meerprijs per MWh} * \text{Optimalisatie volume} * 50\%$$

waarbij wordt verstaan onder:

- a. *meerprijs per MWh*: aantal euro per MWh dat de waarde van de TTF Day-Ahead minus de waarde van TTF Q1 2024 op een optimalisatiedag groter is dan 40 euro per MWh;
- b. *optimalisatie volume*: potentieel aantal MWh waarvoor de subsidieontvanger de verkooppositie die hij voor het eerste kwartaal 2024 heeft ingenomen op gasmarkt kan optimaliseren berekend met inachtneming van de formule:

$$\text{Beschikbaarheid productie} * (\text{Aantal MWh waarvoor subsidie is verleend, zoals gecorrigeerd op grond van het derde lid/100}),$$

waarbij wordt verstaan onder:

beschikbaarheid productie: fractie van de gecontracteerde productiecapaciteit dat op basis van de getekende PCA's gedurende een dag beschikbaar is voor een gasbedrijf, dagelijks berekend met inachtneming van de formule:

$$1 - wmf - wuf - wof - wff$$

waarbij wordt verstaan onder:

- *wmf*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de productiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van gepland onderhoud aan de productiecapaciteit;
- *wuf*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de productiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van ongepland onderhoud aan de productiecapaciteit;
- *wof*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de productiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van uitval van de productiecapaciteit;
- *wff*: factor met een waarde van 0-1 waarmee de productiecapaciteit voor het gasbedrijf gedurende een gasdag is beperkt als gevolg van een force majeure event.

Deze factoren worden, indien de waarde groter is dan 0, gedurende de productieperiode dagelijks vastgesteld en gecommuniceerd door het gasopslagbedrijf Bergermeer.

7. Het maximaal aantal optimalisatiedagen bedraagt 40.
8. Indien de toepassing van het vijfde lid leidt tot een negatief getal, dan wordt de hoogte van de subsidie vastgesteld op 0 euro.

Artikel 4.10.5. Subsidiabele kosten

In afwijking van artikel 10 en artikel 11, eerste lid, van het besluit komen uitsluitend de kosten van het Q1-24/DA prijsverschil, bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, verminderd met de afslag, bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel b, en vermeerderd met de garantstellingspremie, bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel c, in aanmerking voor subsidie.

Artikel 4.10.6. Verdeling van het subsidieplafond

1. De minister verdeelt het subsidieplafond op volgorde van rangschikking van de aanvragen.
2. Indien twee of meer aanvragers voor een bieding in hun aanvraag dezelfde afslag geboden hebben, afgerond op drie decimalen, en de hoeveelheid capaciteit van deze biedingen bij de rangschikking het maximaal aantal TWh, bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, overschrijdt, wordt de capaciteit van de desbetreffende biedingen in de aanvragen pro rata terug gebracht tot het maximaal toe te kennen aantal TWh, bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, rekenkundig afgerond op hele MWh.

Artikel 4.10.7. Start- en realisatietermijn

1. Met de uitvoering van het op grond van deze titel gesubsidieerde gasopslagproject wordt gestart uiterlijk een maand na de datum van de beschikking tot subsidieverlening.
2. De termijn, bedoeld in artikel 23, onderdeel b, van het besluit, loopt tot de gasdag 1 februari 2024 (6:00).

Artikel 4.10.8. Afwijzingsgronden betreffende de inhoud van het project

1. De minister wijst een aanvraag om subsidie af indien de aanvrager niet voldoet aan de vereisten van artikel 4.10.3.
2. De minister wijst een aanvraag om subsidie voor een gasopslagproject als bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, af indien de aanvrager in de bieding een afslag hanteert die het maximum, bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel b, overschrijdt.
3. De minister wijst een aanvraag om subsidie voor een gasopslagproject als bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid deels af indien de aanvraag de biederlimiet overschrijdt.
4. De minister sorteert ten behoeve van de toepassing van het derde lid de biedingen in de aanvraag van de laagst vermelde tot de hoogste vermelde afslag en brengt de aanvraag terug tot een capaciteit waarbij de biederlimiet niet meer wordt overschreden, afgerond op hele MWh.

Artikel 4.10.9. Rangschikkingscriteria

De minister rangschikt de biedingen in de aanvragen om subsidie voor een gasopslagproject waarop niet afwijzend is beslist hoger naarmate de afslag per MWh, bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid onderdeel b, lager is.

Artikel 4.10.10. Verplichting subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger draagt er zorg voor dat de hoeveelheid opgeslagen gas uiterlijk aan het begin van gasdag:
 - a. 1 november 2023 100% bedraagt van de capaciteit in de gasopslag Bergermeer waarvoor subsidie is verleend, en
 - b. 1 februari 2024 ten minste 40% bedraagt van de capaciteit in de gasopslag Bergermeer waarvoor subsidie is verleend.
2. De subsidieontvanger doet onverwijld melding aan de minister indien:
 - a. voor 1 november 2023 blijkt dat subsidieontvanger niet zal kunnen voldoen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a;
 - b. niet binnen uiterlijk een maand na de datum van de beschikking tot subsidieverlening wordt gestart met de uitvoering van het op grond van deze titel gesubsidieerde gasopslagproject;
 - c. tussen 1 november 2023 en 1 februari 2024 blijkt dat de subsidieontvanger niet zal kunnen voldoen aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b;
 - d. na verlening van de subsidie een wijziging plaatsvindt in de gegevens, bedoeld in artikel 4.10.12, onderdeel a of b;

e. na verlening een wijziging plaatsvindt in het eigendom van of de zeggenschap over de subsidieontvanger waardoor de subsidieontvanger een persoon, lichaam of entiteit is als bedoeld in artikel 5 septdecies, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren.

Artikel 4.10.11 Tender

1. Met het oog op de aanvraag om subsidie voor een gasopslagproject als bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, neemt de aanvrager deel aan een tender.
2. De tender voor de subsidie, bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, wordt gehouden op PM, van 9:00 tot 17:00 uur.
3. De aanvrager kan per gasopslagproject als bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, één aanvraag indienen.
4. Een aanvraag bestaat uit ten hoogste vijf biedingen.
5. Voor een aanvraag bestaande uit meerdere biedingen, kan voor een deel van de aanvraag subsidie worden verleend.

Artikel 4.10.12. Informatieverplichtingen

Een aanvraag om subsidieverlening bevat ten minste:

- a. gegevens over de aanvrager, waaronder:
 - 1°. het post- en bezoekadres,
 - 2°. het rekeningnummer, en
 - 3°. het nummer waarmee de aanvrager is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel, voor zover van toepassing;
- b. gegevens over de contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres;
- c. gegevens over de bieding van de aanvrager, bedoeld in artikel 4.10.11, tweede of derde lid, waaronder in ieder geval:
 - 1°. de hoeveelheid capaciteit in MWh die de aanvrager aanbiedt te vullen, en
 - 2°. daarbij horende gewenste afslag als bedoeld in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel b;
- d. een afschrift van de met het gasopslagbedrijf Bergermeer gesloten PCA's; en
- e. een geldige volmacht, met gebruikmaking van het model opgenomen in bijlage 4.10.1, waaruit blijkt dat de natuurlijke persoon die namens de aanvrager een aanvraag indient, bevoegd is om namens het gasbedrijf een aanvraag in te dienen.

Artikel 4.10.13. Aanvraag subsidievaststelling

1. Het eindverslag, bedoeld in artikel 50, tweede lid, onderdeel a, van het besluit, waarvan de aanvraag tot subsidievaststelling vergezeld gaat, bevat in ieder geval
 - a. een verklaring van het gasopslagbedrijf waaruit blijkt hoeveel gas de aanvrager op 1 november 2023 en 1 februari 2024 heeft opgeslagen in de gasopslag Bergermeer, en
 - b. een verklaring waarin de aanvrager geen persoon, entiteit of lichaam te zijn als bedoeld in artikel 5 septdecies, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren.
2. In afwijking van artikel 50, tweede lid, onderdeel c, van het besluit hoeft de aanvraag om subsidievaststelling niet vergezeld te gaan van een accountantsverklaring.

Artikel 4.10.14.

De subsidie, bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid, bevat staatssteun en wordt gerechtvaardigd door staatssteunmaatregelen SA.PM (2023/N).

Artikel 4.10.15. Vervaltermijn

Deze titel en bijlage 4.10.1 vervallen met ingang van 1 september 2024, met dien verstande dat deze van toepassing blijven op subsidies die voor deze datum zijn verleend.

B

Na bijlage 4.9.1 wordt de in de bijlage bij deze regeling opgenomen bijlage toegevoegd.

Artikel II

Aan de tabel behorende bij artikel 1 van de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2023 wordt een rij toegevoegd, luidende:

Titel 4.10: gasopslagprojecten		Artikel 4.10.2, eerste lid	Gasopslagproject en als bedoeld in artikel 4.10.2, eerste lid		PM periode openstelling	€ 240 miljoen
-----------------------------------	--	-------------------------------------	--	--	----------------------------	------------------

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Minister voor Klimaat en Energie,

Bijlage behorend bij artikel I, onderdeel B

Bijlage 4.10.1, behorende bij artikel 4.10.12

VOLMACHT

[printen op briefpapier gasbedrijf]

De ondergetekende:

[naam gasbedrijf], ingeschreven in *[het handelsregister van de Kamer van Koophandel of een vergelijkbaar register]* onder nummer *[nummer]* en met adres *[adres]*, rechtsgeldig vertegenwoordigd door *[naam]*, (de "**Volmachtgever**"),

verklaart volmacht te geven aan:

[naam gevolmachtigde], geboren in *[stad]* op *[geboortedatum]*, *[kiezen: paspoort of ID-kaart]* met nummer *[paspoortnummer/nummer ID-kaart]* en woonachtig op *[adres]* (de "**Gevolmachtigde**"), om voor en namens Volmachtgever een aanvraag voor subsidie te doen als bedoeld in de artikelen 4.10.2 en 4.10.12, van de Regeling van de Minister voor Klimaat en Energie, houdende wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2023 in verband met de invoering van een subsidiemodule betreffende het verstrekken van subsidies voor het vullen van de gasopslag Bergermeer en daarvoor deel te nemen aan een tender als bedoeld in artikel 4.10.11 van genoemde regeling en alles te doen wat daarvoor redelijkerwijs nuttig en noodzakelijk is.

Deze volmacht is geldig met betrekking tot het voorgaande doel en Volmachtgever bekrachtigt en bevestigt hierbij alle handelingen die de Gevolmachtigde wettig zal verrichten of zal laten verrichten ingevolge deze volmacht.

De volmacht is geldig vanaf de datum van ondertekening door de Volmachtgever en kan slechts worden herroepen na een schriftelijke kennisgeving van de Volmachtgever aan de Gevolmachtigde op *[adres]* en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) op bergermeer@rvo.nl, waarna deze volmacht per de datum van ontvangst van de schriftelijke kennisgeving door RVO, te bevestigen door RVO aan Volmachtgever, is herroepen.

[naam gasbedrijf]

Door: *[naam persoon die bevoegd is te tekenen]*

Functie: *[functie persoon die bevoegd is te tekenen]*

Plaats:

Datum:

[Graag bewijs aanhechten dat de persoon die de volmacht heeft getekend ook bevoegd is de onderneming te vertegenwoordigen]

TOELICHTING

1. Aanleiding

De oorlog in Oekraïne en de daarop volgende vergaande reductie van gaslevering door Rusland aan de EU heeft de gasleveringszekerheid in zowel Nederland als de andere lidstaten van de Europese Unie onder druk gezet. In het belang van het borgen van de gas- en energieleveringszekerheid en gezien de volatiele en onzekere situatie op de gas- en energiemarkt is het essentieel dat de Europese seizoensgasopslagen voldoende gevuld worden gedurende het injectie seizoen.

Deze subsidieregeling beoogt het vullen van de gasopslag Bergermeer, de grootste hoog calorische gasopslag in Europa, door marktpartijen te stimuleren en draagt daarmee bij aan het borgen van de gas- en energieleveringszekerheid.

1.1 Achtergrond

Onder normale marktomstandigheden worden seizoensopslagen gedurende maanden april tot en met oktober (injectieseizoen), wanneer de gasprijzen lager zijn, gevuld en wordt er gas uit de opslagen verkocht tijdens de maanden november tot en met maart (productieseizoen), als de gasprijzen hoger zijn. Het positieve verschil tussen de inkoop (zomer) en verkoop (winter) prijs, de zogenaamde zomer/winter spread, dekt in dit geval de kosten van gasopslag en levert doorgaans voldoende op om winstgevend te zijn.

Begin 2022 was de situatie echter omgekeerd: Als gevolg van hoge gasprijzen en de volatiliteit en onzekerheid op de gasmarkt waren de zomerprijzen hoger dan de verwachte winterprijzen. Dit had tot gevolg dat er geen commerciële prikkel was voor partijen om gas op te slaan in gasopslagen: het risico van een negatieve zomer/winter spread en diensgevolge het risico van grote financiële verliezen zorgde ervoor dat marktpartijen geen capaciteit boekten in gasopslagen of, voor zover deze capaciteit wel geboekt was, deze niet vulde. Daarnaast was er een aantal marktpartijen, gecontroleerd door Russische partijen, die vermoedelijk vanwege politiek strategische overwegingen afzagen van het vullen van door hen langjarig geboekte capaciteit.

Deze ontwikkelingen zorgden voor een dreigend historisch laag vulniveau voor de Europese gasopslagen, hetgeen in combinatie met de dreiging van een sterk verminderde toevoer van gas uit Rusland een risico vormt voor de gas en energieleveringszekerheid in de EU.

1.2 Maatregelen op EU en nationaal niveau

Om, in het belang van het borgen van de gas- en energieleveringszekerheid, een voldoende vulling van de gasopslagen te verzekeren zijn zowel door de EU als door haar lidstaten, waaronder Nederland maatregelen getroffen.

Op EU niveau zijn verplichte vulgraden voor de Europese gasopslagen vastgesteld¹, is een certificeringssysteem voor gasopslagen geïntroduceerd² en is een tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de

¹ Artikel 6 bis tot en met 6 quinquies van Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (Pb EU 2017, L 280).

² Artikel 3 bis van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 (Pb EC 2009, L 211)

economie na de Russische agressie tegen Oekraïne vastgesteld³. Zeer recent heeft de Raad bovendien een sanctiemaatregel aangenomen op grond waarvan er geen opslagcapaciteit meer ter beschikking mag worden gesteld aan 'Russische entiteiten'⁴.

De EU opslagverplichting bedroeg in 2022 80% en bedraagt vanaf 2023 90%. Deze verplichting kan voor een lidstaat worden verlaagd met het volume dat tijdens de referentieperiode 2016 tot en met 2021 aan derde landen is geleverd. Voor Nederland betekent dit een verlaging van het vuldoel tot 68% in 2022 en 73% vanaf 2023 vanwege gasexport naar het Verenigd Koninkrijk via de pijpleiding tussen Bacton en Balgzand (BBL).

In lijn met de wens van de Kamer⁵ en adviezen van onder andere GTS en de Mijnraad streefde het kabinet voor 2022 naar het zo veel mogelijk vullen van de gasopslagen⁶. Voor 2023 bedraagt de door het kabinet minimaal nagestreefde vulgraad 90%⁷.

De totale Nederlandse opslagcapaciteit, op grond waarvan de EU vuldoelen zijn bepaald⁸, bedraagt 13,9 miljard m³ en is verdeeld over 6 opslagen:

Opslagen	Type	Opslagcapaciteit (bcm)
Norg	L-gas	5,934
Grijskerk	L-gas	2,385
PGI Alkmaar	L-gas	0,5
Bergermeer	H-gas	4,565
Energy Stock	L-gas	0,365
EWE Gasspeicher	L-gas	0,15

De vulling van de opslagen Norg, Grijskerk en PGI Alkmaar werd in 2022 reeds in voldoende mate geborgd op grond van de afspraken in het Norg akkoord. Voor 2023 geldt dit onverkort voor de opslagen Grijskerk en PGI Alkmaar. Voor wat betreft de gasopslag Norg geldt er op grond van de huidige afspraken in het kader van Norg akkoord voor 2023 een lagere verplichting. De wijze waarop een minimale vulgraad van 90% kan worden geborgd voor de gasopslag Norg wordt betrokken bij de herijking van deze afspraken in het kader van de sluiting van het Groningenveld. De opslagen van Energystock en EWE Gasspeicher kennen een zeer beperkte omvang en worden niet gebruikt ten behoeve van seizoensopslag. Deze opslagen zijn om deze reden niet meegenomen ten behoeve van het treffen van maatregelen om de verplichte vulgraad te realiseren.

Dit betekende dat er voor 2022 slechts aanleiding was om maatregelen te treffen om het vullen van Bergermeer te verzekeren. Dit geldt evenzeer voor 2023.

³ Mededeling van de Commissie inzake een tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de economie na de Russische agressie tegen Oekraïne (C(2022) 7945 final, no. 38).

⁴ Verordening (EU) 2023/427 van de Raad van 25 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PbEU 2023 L 591) (Hierna: Verordening (EU) 2023/427).

⁵ Moties van het lid Kops en van de leden Erkens en Kröger, Kamerstuk 29023, nrs. 313 en 317.

⁶ Kamerstuk 29 023, nr. 302 en 339.

⁷ Kamerstukken 29023 nr. 384.

⁸ Data met betrekking tot opslagcapaciteit die door de Europese Commissie wordt gehanteerd is beschikbaar via: <https://agsi.gie.eu/#/>.

1.3 Maatregelen ten behoeve van het vullen van de gasopslag Bergermeer

Het kabinet voor 2022 gekozen voor het stimuleren van het vullen van de gasopslag Bergermeer door marktpartijen en heeft daartoe in 2022 twee maatregelen getroffen. In de eerste plaats heeft het kabinet met behulp van een subsidiemaatregel gestimuleerd dat marktpartijen, niet zijnde Gazprom, de resterende capaciteit in de gasopslag Bergermeer boekten en de door hen geboekte capaciteit vulden⁹. In aanvulling daarop heeft het kabinet EBN B.V. belast met de taak om gasopslag Bergermeer zover mogelijk te vullen, voor zover marktpartijen dat niet deden¹⁰.

Deze maatregelen hebben bijgedragen aan de meer dan volledige vulling van de gasopslag Bergermeer op de peildatum 1 november 2022. Marktpartijen hebben daarbij ca. 33,83 TWh gas opgeslagen en EBN ca. 12,2 TWh¹¹. Omdat de marktomstandigheden gedurende het vulseizoen wijzigden en de zomer winterspread, waarvoor de subsidiemaatregel een vangnet bood, gemiddeld positief is geweest is de verwachting dat de subsidiemaatregel niet (of slechts in zeer beperkte mate) leidt tot het uitbetalen van de verleende subsidie. Ook het vullen van de gasopslag door EBN B.V. heeft naar verwachting niet (of slechts in zeer beperkte mate) geleid tot kosten voor de overheid. De eindafrekening voor beide maatregelen vindt naar verwachting rond mei 2023 plaats.

Voor het opslagjaar 2023 is de opslagcapaciteit in de gasopslag Bergermeer vergroot naar 48,5 TWh. De capaciteit van de gasopslag Bergermeer voor het opslagjaar 2023 volledig door marktpartijen geboekt. Het gasopslagbedrijf heeft 13,25 TWh aan capaciteit verkocht op veilingen gehouden op 13 december 2022 en 14 februari 2023 en heeft daarnaast 6,5 TWh verkocht met behulp van zogenaamde optimization agreements. Tot slot heeft Gazprom Export PSJC gebruiksrechten ten aanzien van 19,6 TWh ingevolge de langjarige overeenkomst tussen het gasopslagbedrijf en Gazprom Export PSJC¹².

Dat de beschikbare capaciteit geboekt is, zegt evenwel niets over de mate waarin de geboekte capaciteit ook daadwerkelijk gevuld wordt. Het is onzeker hoe de gasmarkt zich de komende maanden ontwikkelt. De vooruitzichten zijn nu gunstiger dan vorig jaar: er is sprake van een positieve spread en significant lagere gasprijzen. Dit doordat de gasopslagen bij aanvang van deze winter goed gevuld waren en de gasopslagen – mede door het zachte winterweer – bij aanvang van het volgende vulseizoen (1 april 2023) naar verwachting voor een hoger percentage gevuld zijn dan vorig jaar rond die tijd. Ondanks dat de huidige gasprijs nog steeds relatief hoog is, is deze significant lager dan afgelopen jaar.

Omdat de marktsituatie onzeker en volatiel blijft, is niet zeker dat de marktomstandigheden voor het vullen van de gasopslagen positief blijven en de opslagen in voldoende mate worden gevuld. Het kabinet heeft daarom aangekondigd dat het voornemens is de beoogde vulgraad te realiseren met

⁹ Kamerstuk 29 023, nr. 302 en Stcrt. 2022, 14408.

¹⁰ Kamerstuk 29 023, nr. 302 en 339.

¹¹ Kamerstuk 29023, nr. 384.

¹² Gazprom heeft tot 2043 het voor de exploitatie van de opslag noodzakelijke kussengas ter beschikking gesteld in ruil voor 40% gebruiksrechten van de opslagcapaciteit. Omdat deze capaciteit de afgelopen twee jaar door Gazprom niet gevuld is, was deze capaciteit op interruptible basis beschikbaar voor andere marktpartijen. In 2022 is deze capaciteit ook volledig door andere marktpartijen en EBN B.V. gevuld. Ingevolge het op 24 februari 2023 door de Europese Raad vastgestelde tiende sanctiepakket mag Gazprom PSJC per 26 februari 2023 niet langer gebruik maken van deze capaciteit (Verordening (EU) 2023/427). Het gasopslagbedrijf beraadt zich nog op de wijze waarop het deze capaciteit aan de markt zal aanbieden.

behulp van twee maatregelen die in belangrijke mate vergelijkbaar zijn aan de maatregelen die afgelopen opslagjaar zijn getroffen om de gasopslag Bergermeer te vullen: Een subsidiemaatregel waarmee wordt gestimuleerd dat marktpartijen de door hen geboekte capaciteit vullen, ook wanneer de zomer/winterspread negatief is¹³ en in aanvulling daarop is EBN B.V. opnieuw belast met de taak om gasopslag Bergermeer tot 90% te vullen, voor zover marktpartijen dat niet doen¹⁴. Beide maatregelen beogen daarmee een vangnet te bieden voor de situatie de marktomstandigheden niet langer zodanig zijn dat marktpartijen uit commerciële overwegingen overgaan tot het in voldoende mate vullen van de gasopslag Bergermeer.

De totale uitgaven gemoeid met de twee maatregelen hangen grotendeels af van de uiteindelijke zomer-winter spread. De uitgaven zijn geraamd op maximaal € 240 miljoen voor de subsidieregeling en € 520,5 miljoen voor de vergoeding aan EBN¹⁵. Het subsidieplafond is voor deze regeling vastgesteld op € 240 miljoen (artikel II).

2. Inhoud van de subsidiemaatregel

Met onderhavige subsidiemaatregel wordt beoogd het vullen van de gasopslag Bergermeer in het opslagjaar 2023 voor marktpartijen voldoende aantrekkelijk te maken. Met de subsidiemaatregel wordt een vangnet geboden waarmee het opslaan van gas wordt gestimuleerd wanneer het verschil tussen de in- en verkoopprijs (zomer-winterspread) negatief is. De vormgeving van deze subsidiemaatregel is grotendeels gelijk aan de vormgeving van deze subsidiemaatregel voor het opslagjaar 2022, wel is rekening gehouden met de veranderde marktomstandigheden.

In de reguliere marktsituatie verdienen gasbedrijven geld aan een positieve zomer-winter spread. Dit is het verschil tussen de prijs waarvoor het gas dat tijdens het vulseizoen wordt ingekocht en opgeslagen en de prijs waartegen het opgeslagen gas in de winter op de markt wordt verkocht. Deze inkomsten dekken de kosten die zij maken voor gasopslag en vormen hun winst. De gemaakte kosten bestaan daarbij uit de capacity fee voor het gebruik van de opslag, de injectie- en onttrekkingskosten, financieringskosten en kredietkosten ten behoeve van het inkopen van gas en overige kosten voor het vullen van de gasopslag.

2.1 Subsidiabele activiteiten

Op grond van deze subsidieregeling geeft de Minister voor Klimaat en Energie (hierna: de minister) subsidie voor het uitvoeren van een gasopslagproject dat gericht is op het vullen door gasbedrijven van de door hen voor het opslagjaar 2023 geboekte de capaciteit van de gasopslag Bergermeer (artikel 4.10.2, eerste lid). De subsidiabele activiteiten betreffen het vullen van de geboekte capaciteit in de gasopslag Bergermeer door gasbedrijven door middel van het injecteren en opslaan van gas in de gasopslag Bergermeer (artikel 4.10.2, tweede lid). Anders dan vorig jaar wordt er geen subsidie beschikbaar gesteld voor de kosten van aankoop van capaciteit. Dit omdat de capaciteit die voor capaciteithouders beschikbaar was tijdens de in december 2022 en februari 2023 door het gasopslagbedrijf georganiseerde veilingen volledig is verkocht. Het gasopslagbedrijf beraadt zich nog over de gevolgen die de sanctiemaatregel op het gebied van opslagcapaciteit heeft voor het aanbieden van de capaciteit ten aanzien waarvan Gazprom gebruiksrechten had. Deze capaciteit is tot op heden slechts op interruptible basis beschikbaar voor partijen die een SSSA gesloten

¹³ Kamerstukken 29023 nr. 394

¹⁴ Kamerstukken 29023 nr.384

¹⁵ Kamerstukken II 2021/22, 29023, nr. 302.

hebben met het gasopslagbedrijf en maakt dan ook geen onderdeel uit van deze subsidiemaatregel.

2.2 Doelgroep

De subsidiemaatregel is gericht op gasbedrijven die voor het opslagjaar 2023 opslagcapaciteit hebben geboekt in de gasopslag Bergermeer (artikel 4.10.3). Het gaat daarbij om de capaciteit die door de betreffende partijen vast (niet afschakelbaar) geboekt is (artikel 4.10.1) en omvat daarmee niet de capaciteit die door een partij die een SSSA gesloten heeft met het opslagbedrijf op interruptible (afschakelbare) basis wordt gevuld wanneer deze door de capaciteithouder die de capaciteit vast geboekt heeft niet wordt gevuld. Dit omdat partijen die op interruptible basis vullen afgeschakeld kunnen worden. Dat wil zeggen dat de vaste capaciteithouder zich ten alle tijden kan melden om alsnog gas op te slaan in de door hem vast geboekte capaciteit. Dit kan tot gevolg hebben dat de partij die op interruptible basis gas opslaat zijn gas uit de opslag moet halen en op de markt moet verkopen, dit risico van interruptie verhoudt zich niet goed met de verplichte vuldoelen (artikel 4.10.10, tweede lid) die aan de subsidie verbonden zijn.

Gasbedrijven die een 'Standard Storage Services Agreement' (hierna: SSSA) hebben afgesloten met het gasopslagbedrijf Bergermeer kunnen opslagcapaciteit boeken voor de gasopslag Bergermeer. Dit is een overeenkomst tussen gasopslagbedrijf Bergermeer en het gasbedrijf waarin de voorwaarden voor het gebruik van capaciteit in de gasopslag Bergermeer zijn opgenomen. Voordat partijen een dergelijke overeenkomst kunnen sluiten vindt een uitvoerige doorlichting van het gasbedrijf plaats door het gasopslagbedrijf Bergermeer, onder andere om krediet risico's uit te sluiten. Dit proces neemt doorgaans enkele weken in beslag.

Alleen partijen die een SSSA hebben gesloten met het gasopslagbedrijf Bergermeer mogen deelnemen aan door het gasopslagbedrijf Bergermeer georganiseerde veilingen waar opslagcapaciteit voor de gasopslag Bergermeer voor een opslagjaar wordt verkocht. Indien een gasbedrijf succesvol heeft deelgenomen aan een door het gasopslagbedrijf Bergermeer georganiseerde veilingen sluit het een overeenkomst (een Primary Capacity Agreement, hierna: PCA) met het gasopslagbedrijf Bergermeer over de verkoop en aankoop van capaciteit in de vorm van standaard gebundelde eenheid (SBU) van de capaciteit in de gasopslag Bergermeer. Een SBU is de minimale eenheid waarin capaciteit op de veiling wordt aangeboden door het gasopslagbedrijf Bergermeer en omvat 1 MWh aan opslagruimte en bijbehorende injectie en productierechten conform de SSSA.

Ingevolge het op 24 februari 2023 door de Europese Raad vastgestelde tiende sanctiepakket¹⁶ geldt er per 26 februari 2023 een verbod op het ter beschikking stellen van opslagcapaciteit aan:

- a) een Russisch onderdaan, een in Rusland verblijvende natuurlijke persoon of een in Rusland gevestigde rechtspersoon, entiteit of lichaam;
- b) een rechtspersoon, entiteit of lichaam waarvan de eigendomsrechten voor meer dan 50 % direct of indirect in handen zijn van een rechtspersoon, een entiteit of een lichaam als bedoeld in punt a); of

¹⁶ Verordening (EU) 2023/427 van de Raad van 25 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PbEU 2023 L 591).

- c) een natuurlijke persoon, een rechtspersoon, een entiteit of een lichaam handelend namens of op aanwijzing van een rechtspersoon, een entiteit of een lichaam als bedoeld in punt a) of b)¹⁷.

Omdat als gevolg van dit verbod deze personen, lichamen en entiteiten geen gebruik meer mogen maken van opslagcapaciteit van in de EU gelegen gasopslagen, kunnen deze partijen ook geen gebruik maken van deze subsidieregeling.

2.3 Hoogte van subsidie

Op grond van deze regeling wordt per opgeslagen MWh een subsidie verleend op basis van het negatieve prijsverschil tussen de inkoopprijs van gas gedurende de injectieperiode en forward verkoop prijs van gas voor het eerste kwartaal 2024 ('spread'), met behulp van de volgende formule:

$$Q1-24/DA \text{ prijsverschil} - \text{afslag} + \text{garantstellingspremie}$$

Omdat de subsidie slechts beoogd een vangnet te bieden ontvangt de subsidieontvanger slechts subsidie indien de uitkomst van deze formule negatief is.

In het onderstaande worden de verschillende onderdelen van de formule waarmee de hoogte van de subsidie per MWh wordt bepaald nader toegelicht, waarbij tevens wordt belicht op welke punten de gehanteerde parameters afwijken van de voor het opslagjaar 2022 gehanteerde parameters.

2.3.1 Prijsverschil en afslag

Ten behoeve van het vaststellen van de hoogte van de subsidie per opgeslagen MWh gas wordt het prijsverschil verminderd met een afslag op basis van bieding van het gasbedrijf in de opengestelde tender (artikel 4.10.4, eerste lid). Met behulp van de afslag kan het gasbedrijf de kosten dekken die het maakt ten behoeve van het vullen van de opslag.

Het prijsverschil betreft het gewogen prijsverschil (spread) tussen de inkoopprijs voor het gas dat wordt opgeslagen en de forward verkoop prijs van het opslagen gas voor alle dagen gedurende de prijsperiode waarop de gasopslag Bergermeer beschikbaar was voor injectie en de spread niet lager was dan -16 euro. Het maximale gewogen gemiddelde prijsverschil waarvoor op grond van de regeling een subsidie kan worden toegekend bedraagt daarbij -15 euro per MWh (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 1°). Deze parameters zijn niet gewijzigd ten opzichte van opslagjaar 2022. De explicitering van het maximum van het maximale gewogen gemiddelde prijsverschil vormt slechts een vastlegging van het uitgangspunt dat voor het voorgaande opslagjaar ook reeds werd gehanteerd. Het beperken van de maximale gemiddelde gewogen spread waarvoor deze subsidieregeling een garantie biedt tot -15 euro betreft een waarborg om de totale kosten van de subsidiemaatregel te limiteren.

De prijsperiode is de periode van PM 2023 tot en met 31 oktober 2023 waarin gasbedrijven ter uitvoering van gasopslagprojecten waarvoor op grond van deze regeling subsidie wordt verleend inkopen ten behoeve van opslag, artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 4°). De prijsperiode is langer dan deze in 2022 was,

¹⁷ Artikel 5 septdecies, eerste lid, van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PbEU 2014 L 229).

omdat de opslag Bergermeer anders dan afgelopen jaar niet gesloten is voor onderhoud tussen 21 en 31 oktober.

Op het moment dat gasbedrijven gas inkopen voor opslag zetten zij in de praktijk tegenover deze inkooptransactie direct een forward verkooptransactie in de markt voor de verkoop van het gas in het eerste kwartaal van 2024. Dit omdat het open laten staan van de positie aanzienlijke financiële risico's met zich brengt. Door het gas direct na inkoop voor het eerste kwartaal 2024 te verkopen dekken zij zich in voor dit risico. Voor het berekenen van het prijsverschil wordt gebruik gemaakt van de daadwerkelijke marktprijzen (bied- en laatprijzen) zoals die gelden op de Nederlandse gashandelsplaats, de Title Transfer Facility, voor de inkoop van gas (TTF Day Ahead) en verkoop in het eerste kwartaal van 2024 (TTF Q1 2024). De informatie over deze prijzen is beschikbaar via het ICIS European Spot Gas Markets-rapport (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 2° en 3°).

Voor het berekenen van het prijsverschil worden bij het bepalen van het gewogen prijsverschil alleen de dagen uit de prijsperiode meegeteld waar de spread niet lager is dan -16 euro MWh en het marktcorrectiemechanisme niet geactiveerd was (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 4°). Voor het uitsluiten van dagen waarop de spread lager is dan -16 euro per MWh is gekozen om te waarborgen dat met deze maatregel de markt niet onnodig verstoord wordt als gevolg van deze subsidiemaatregel.

Voor het uitsluiten van dagen waarop het correctiemechanisme van toepassing is, is gekozen omdat op deze dagen de prijsvorming op de TTF niet representatief kan worden geacht voor de prijsvorming op de gasmarkt. Op grond van artikel 4, eerste lid, van Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (Pb EU 2022, L 339) (hierna: Verordening (EU) 2022/2578) wordt er een marktcorrectiemechanisme geactiveerd voor de afwikkelprijs van front-year-TTF-derivaten op het moment dat er een marktcorrectiegebeurtenis plaatsvindt. Een marktcorrectie wordt geacht zich voor te doen wanneer de door ICE Endex B.V. (Nederland) gepubliceerde afwikkelprijs van front-month-TTF-derivaten gedurende drie werkdagen hoger is dan 180 EUR/MWh en gedurende die periode 35 euro per MWh hoger is dan de referentieprijs. Als het ACER (Agency for the cooperation of Energy Regulators) constateert dat zich een marktcorrectiegebeurtenis heeft voorgedaan, publiceert het op zijn website een marktcorrectiebericht, waarin het meldt dat zich een marktcorrectiegebeurtenis heeft voorgedaan. Wanneer het marktcorrectiemechanisme wordt geactiveerd geldt er vanaf de dag na de publicatie van een marktcorrectiebericht een prijsplafond voor TTF-derivaten die verstrijken in de periode vanaf de vervaldatum van het front-month-TTF-derivaat tot de vervaldatum van het front-year-TTF-derivaat¹⁸. Gedurende de periode dat het marktmechanisme is geactiveerd aanvaarden marktexploitanten geen orders boven dit prijsplafond en plaatsen deelnemers aan de TTF-derivatenmarkt geen orders boven dit prijsplafond¹⁹. Na activering van het marktcorrectiemechanisme geldt de dynamische biedlimiet gedurende ten minste 20 werkdagen, tenzij deze door de Europese Commissie wordt opgeschort of gedeactiveerd²⁰.

¹⁸ Het prijsplafond bestaat daarbij uit een maximumprijs van 35 EUR boven de op de voorgaande dag door het ACER gepubliceerde referentieprijs ("dynamische biedlimiet"). Indien de referentieprijs lager is dan 145 EUR/MWh, blijft de dynamische biedlimiet de som van 145 EUR en 35 EUR bedragen (artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) 2022/2578).

¹⁹ Artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) 2022/2578.

²⁰ Artikel 4, zevende lid, Verordening (EU) 2022/2578.

Dagen waarop de gasopslag Bergermeer niet beschikbaar is voor injectie worden eveneens uitgesloten van de berekening van het gewogen prijsverschil (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 5°). De beschikbaarheid van de gasopslag Bergermeer wordt daarbij bepaald door vast te stellen of de gasopslag gedurende een deel van de dag niet beschikbaar is geweest wegens gepland onderhoud (imf), ongepland onderhoud (iuf), uitval van de injectie capaciteit (iof) of een force majeure event (iff) (overmacht) (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel a, onder 6°). Deze systematiek is door het gasopslagbedrijf Bergermeer vastgelegd in de SSSA. Het gasopslagbedrijf Bergermeer stelt in het geval dat de opslag om één van deze redenen niet beschikbaar was per reden een factor vast met een waarde van 0-1 en communiceert deze aan de gasbedrijven die capaciteit geboekt hebben in de gasopslag Bergermeer en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO). Deze factor wordt bepaald naar rato van het percentage beschikbaarheid op een dag (24 uur). Als de gasopslag gedurende een dag bijvoorbeeld voor 3 uur niet beschikbaar was voor injectie vanwege ongepland onderhoud (iuf) dan vormt dit 12,5% ($3/24 \times 100$) van de dag, dit is 0,125 uitgedrukt in een waarde van 0-1. De bij elkaar opgetelde factoren kunnen nooit meer bedragen dan 1. Als het gasopslag bedrijf op een dag in de injectieperiode geen factor vaststelt, bedraagt de waarde van de factor 0. De beschikbaarheid van de gasopslag Bergermeer wordt vervolgens berekend met behulp van de formule: $1 - \text{imf} - \text{iuf} - \text{iof} - \text{iff}$. De beschikbaarheid gedurende een dag tijdens de injectieperiode wordt door het gasopslagbedrijf Bergermeer gecommuniceerd aan de gasbedrijven die capaciteit geboekt hebben in de gasopslag Bergermeer en aan RVO.

Het prijsverschil wordt vervolgens verminderd met een afslag (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel b). Dit betreft een bedrag dat voortkomt uit een door een gasbedrijf uitgebrachte bieding tijdens de openstelling van de tender. Met behulp van deze afslag kan het gasbedrijf de kosten dekken die het maakt, ten behoeve van de opslag. Dit omvat onder andere de injectie- en onttrekkingskosten, financieringskosten en kredietkosten ten behoeve van het inkopen van gas en, in het geval het gasbedrijf ook meedingt naar de onverkochte capaciteit in de gasopslag Bergermeer, de *capacity fee* voor het gebruik van de opslag. Om het risico van overcompensatie te mitigeren is er een maximum van 5,853 euro per MWh gesteld aan de afslag die geboden kan worden. Dit bedrag ligt hoger dan het maximale bedrag dat voor het opslagjaar 2022 maximaal geboden kon worden (3,991 euro per MWh), dit omdat de injectie- en onttrekkingskosten, financieringskosten en kredietkosten ten behoeve van het inkopen van gas zijn toegenomen.

Wanneer een aanvrager meerdere biedingen opneemt in zijn aanvraag dan wordt de subsidie verleend voor het gewogen gemiddelde van de geboden afslag per MWh (artikel 4.10.4, tweede lid). In een rekenvoorbeeld ziet dit er als volgt uit:

	Bieding 1	Bieding 2	Bieding 3	Bieding 4	Bieding 5	Gewogen gemiddelde
Afslag (€)	2,50	3,00	3,25	3,30	3,50	3,044
MWh	2	2	1	2	1	8

Dagen waarop de gasopslag Bergermeer niet beschikbaar is voor injectie, de spread lager is dan -16 euro worden of waarop het marktcorrectiemechanisme geactiveerd is worden voor de uitvoering van deze subsidieregeling aangemerkt

als uitgesloten dagen. Als het aantal uitgesloten dagen gedurende de injectieperiode (PM tot en met 31 oktober 2023) groter is dan [94], dan wordt de capaciteit waarvoor subsidie is verleend verminderd met 1% voor iedere extra uitgesloten dag (artikel 4.10.4, derde lid). Het aantal uitgesloten dagen ligt hoger dan in het opslagjaar 2022, dit omdat de periode gedurende welke kan worden geïnjecteerd langer is als gevolg van het eerder van start gaan van de regeling en het langer beschikbaar zijn voor injectie van de gasopslag Bergermeer.

Indien aan een aanvrager subsidie is verleend voor het vullen van 5 MWh en er zijn 2 uitgesloten dagen boven de toegestane [94] uitgesloten dagen, dan wordt de capaciteit waarvoor subsidie is verleend verlaagd met 2% tot 4,9 MWh. Dit heeft in de eerste plaats gevolgen voor de bepaling van de hoogte van de subsidie. De uitkomst van de formule ($Q1-24/DA$ prijsverschil – afslag) wordt immers vermenigvuldigd met een lager aantal MWh. Daarnaast heeft dit ook gevolgen voor de verplichte vulgraad op 1 november 2023 en 1 februari 2024, ook deze is als gevolg van de correctie wegens uitgesloten dagen lager.

Voor de berekening van het aantal uitgesloten dagen tellen dagen waarop de spread lager is dan -16 euro als 1 uitgesloten dag (artikel 4.10.4, derde lid, onderdeel a). Dagen waarop opslag Bergermeer niet beschikbaar is worden bepaald aan de hand van de beschikbaarheid van Bergermeer met behulp van de methode opgenomen in artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel 6° (artikel 4.10.4, derde lid, onderdeel a). Een dag waarop de gasopslag gedurende 3 uur niet beschikbaar was voor injectie vormt volgens deze berekening 0,125 uitgesloten dag.

Slechts indien het prijsverschil verminderd met de afslag, plus de garantstellingspremie negatief uitvalt wordt er een subsidie uitgekeerd. Deze subsidie wordt vastgesteld op de absolute waarde van het negatieve prijsverschil verminderd met de afslag plus de garantie premie vermenigvuldigd met het aantal MWh waarvoor subsidie is verleend. Als het prijsverschil verminderd met de afslag plus de garantie premie positief uitvalt wordt de subsidie vastgesteld op €0 (artikel 4.10.4, achtste lid).

2.3.2 Garantstellingspremie

De garantstelling die de regeling biedt voor het opslaan van gas in de gasopslag Bergermeer beoogt partijen, die onder de huidige marktomstandigheden geen gas zouden hebben opgeslagen, te stimuleren gas op te slaan in de gasopslag Bergermeer. Indien het risico dat de garantie beoogt af te dekken (een negatief $Q1-24/DA$ prijsverschil) zich materialiseert, wordt op grond van deze regeling een subsidie uitgekeerd. Indien er sprake is van een positief resultaat van de formule $Q1-24/DA$ prijsverschil minus afslag, dan ontvangt de subsidieontvanger weliswaar geen subsidie, maar heeft nog steeds voordeel als gevolg van de regeling omdat hij zonder de garantstelling die de regeling biedt geen gas zou hebben opgeslagen. Ter compensatie van dit voordeel wordt per MWh een premie in rekening gebracht voor het gebruik van de garantstelling (artikel 4.10.4, eerste lid, onderdeel c).

Ten behoeve van het bepalen van een vergoeding voor het bieden van een garantstelling voor een negatief $Q1-24/DA$ prijsverschil is de maximale negatieve spread (16 euro/MWh) op een dag gedurende de prijsperiode die wordt betrokken bij het berekenen van het gewogen gemiddelde prijsverschil vermenigvuldigd met de voor deze situatie op basis van de Mededeling van de Commissie over de

herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages²¹ berekende referentie rente van 5,06%. De berekening van de referentierente is gebaseerd op een *implied credit profile* van de partijen die een SSSA hebben afgesloten met de gasopslagbeheerder dat gemiddeld BBB bedraagt. Vervolgens is beoordeeld dat de *level of collateralisation* voor de garantstelling normaal is. Dit omdat er geen sprake is van een door partijen gestelde formele zekerheid, maar het bedrag van de garantstelling op de subsidie kan worden verhaald. Omdat er slechts kan worden verhaald tot het bedrag van de subsidie op €0 wordt vastgesteld, is er sprake van een beperkt restrisico als gevolg waarvan *level of collateralisation* niet als hoog kan worden beoordeeld. Dit brengt volgens de tabel een pricing tot stand van 100 basispunten. Omdat het hier gaat om ondernemingen met een goede *implied credit rating* en een garantstelling met een normaal *level of collateralisation* kan worden uitgegaan van een aanvulling met standaard 100 basispunten. Deze 200 basispunten worden afgezet tegen een referentierente van 3,06% voor Nederland (datum 1/3/2023)²². Dit leidt tot een referentierente van 5,06%. Toegepast op de maximale negatieve spread op een dag gedurende de prijsperiode die wordt betrokken bij het berekenen van het gewogen gemiddelde prijsverschil 16 euro per MWh bedraagt de vergoeding voor de garantstelling per MWh 0,8096 euro per MWh ($16 \times 0,0506$).

2.3.3 Afdracht geoptimaliseerde verkoopposities

Nadat met behulp van de garantstelling, die deze subsidieregeling biedt, gedurende de periode van PM tot 31 oktober 2023 gas is ingekocht start de productieperiode.

Indien excessieve prijzen op de markt tot gevolg hebben dat verkoopposities, die met behulp van deze regeling zijn ingenomen, aanzienlijk kunnen worden verbeterd (geoptimaliseerd) is het wenselijk dat de Staat meedeelt in het met behulp van deze regeling gegenereerde voordeel. Om deze reden is voorzien in een correctiemechanisme (afdracht) op grond waarvan een percentage van het als gevolg van een aanzienlijke optimalisatie van de verkooppositie behaalde excessieve voordeel in mindering wordt gebracht op de subsidie (artikel 4.10.4, vijfde lid).

Er is sprake van een excessief voordeel indien de TTF Day-Ahead (verkoopprijs) minus de waarde van TTF Q1 2024 (inkoopprijs voor het eerste kwartaal 2024) (hierna: TTF Day-Ahead /TTF Q1 2023 spread) groter is dan 40 euro per MWh (artikel 4.10.4, vijfde lid). Het bedrag van 40 euro per MWh is gebaseerd op 99,5 procent van de relatieve spread (DA/front month spread en DA/2nd front month spread) over de laatste 5 jaar voorafgaand aan de gascrisis toegepast op een prijsniveau van 100 euro per MWh. Ondanks dat de gasprijs op dit moment lager ligt dan 100 euro per MWh is het aannemelijk dat, indien de omstandigheden voor opslag negatief worden, sprake is van een hogere gasprijs. Om deze reden is ervoor gekozen om aan te sluiten bij het voor opslagjaar 2022 vastgestelde bedrag.

Deze afdracht wordt berekend door per optimalisatiedag de meerprijs per MWh te vermenigvuldigen met het aantal MWh waarvoor de subsidieontvanger zijn verkooppositie op die dag kon optimaliseren (optimalisatievolume) en dat vervolgens te vermenigvuldigen met het afdrachtpercentage dat is vastgesteld op

²¹ Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (PbEU 2008/C/14/02).

²² Mededeling van de Commissie betreffende de thans bij terugvordering van staatssteun toe te passen rentepercentages en de referentie- en disconteringspercentages, zoals die vanaf 1 maart 2023 gelden (2023/C 56/06).

50% (artikel 4.10.4, zesde lid). Een optimalisatiedag is daarbij iedere dag in de periode van 1 november tot en met 31 december 2023 waarop een subsidieontvanger de verkooppositie die hij voor het eerste kwartaal 2024 heeft ingenomen op gasmarkt gedeeltelijk naar voren kan halen om op die manier te profiteren van een TTF Day Ahead/TTF Q1 2024 spread die groter is dan 40 euro per MWh (artikel 4.10.1). Het maximaal aantal optimalisatiedagen bedraagt, als gevolg van de verplichting om op 1 februari 2024 40% van de capaciteit waarvoor subsidie is verleend gevuld te hebben, 40 (artikel 4.10.4, zevende lid). Wanneer een subsidieontvanger alle maximaal 40 optimalisatiedagen zou benutten zou hij 40% van de verkoop van de capaciteit waarvoor de subsidie is verleend naar voren hebben gehaald. Dit gas wordt uit de opslag gehaald en het gas dat wordt ingekocht om te kunnen voldoen aan de eerder ingenomen verkooppositie voor Q1 2024 wordt niet opnieuw geïnjecteerd maar direct geleverd. Dit heeft tot gevolg dat er in dat geval nog maximaal 60% van het voor het eerste kwartaal opgeslagen gas in de opslag zit. Als gevolg van het gebruik van de TTF Q1 prijsreferentie zullen de verkooporders van dit gas in gelijke delen verdeeld zijn over de maanden januari, februari en maart 2024 (Q1), ca. 20% per maand, ongeveer 40% voor de maanden februari en maart.

Het optimalisatievolume wordt berekend door het aantal MWh waarvoor subsidie is verleend te delen door de gemiddelde productieverhouding (100). De gemiddelde productieverhouding is daarbij de gemiddelde verhouding tussen het opgeslagen volume en het volume dat er op basis van de *pressure curve* van de gasopslag Bergermeer op 1 dag maximaal uit de opslag Bergermeer kan worden geproduceerd. In de door partijen met de gasopslagbeheerder vastgestelde PCA's is dit vastgesteld op gemiddeld 1% van de geboekte capaciteit. De uitkomst van deze som dient vervolgens te worden vermenigvuldigd met de beschikbaarheid voor productie van de gasopslag Bergermeer op de betreffende dag. Dit wordt berekend op eenzelfde wijze als de beschikbaarheid voor injectie.

De correctie van de subsidie met de afdracht kan daarbij in geen geval leiden tot een negatief subsidiebedrag (een betalingsverplichting voor de subsidieontvanger) (artikel 4.10.4, achtste lid).

2.4 Tender

2.4.1 Algemeen

De subsidiemaatregel is vormgegeven als een tender, waarbij gasbedrijven een bod brengen voor de 'afslag' waartegen zij bereid zijn een in het bod vermeld aantal MWh gas op te slaan (artikel 4.10.4, eerste lid). Op deze manier worden partijen geprikkeld om de door hen te maken kosten (waarvoor geen kostendekkende vergoeding geldt) op een minimaal niveau in te dienen. Hierdoor wordt een eventueel risico op een commercieel voordeel gemitigeerd. De tender vindt plaats op PM (PM-PM uur) (artikel 4.10.4, tweede lid). De tender heeft – om schaarste en daarmee concurrentie tussen partijen te creëren - betrekking op 11,8 TWh van de beschikbare opslagcapaciteit (artikel 4.10.2, eerste lid).

Biedingen voor de tender vinden plaats per hele MWh. Dit sluit aan bij de werkwijze van het gasopslag Bergermeer, waar de opslagcapaciteit in Standard Bundled Units (SBU's) wordt geveild. 1 SBU bedraagt daarbij 1 MWh.

2.4.2 De aanvraag om subsidieverlening

Per gasopslagproject kan één aanvraag worden gedaan door de aanvrager. Deze aanvraag kan vervolgens uit maximaal vijf biedingen bestaan. Indien een

aanvraag uit meerdere biedingen bestaat, kan de subsidie voor een deel van de aanvraag worden verleend (artikel 4.10.11, derde tot en met vijfde lid).

Op het indienen van een aanvraag zijn de bepalingen van afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing. De aanvraag met daarin de bieding(en) wordt ingediend met gebruikmaking van een door de minister beschikbaar gesteld middel (artikel 19, eerste lid, van het Kaderbesluit EZK- en LNV-subsidies, hierna: het besluit). In dit geval loopt dit via een eLoket. Partijen die beschikken over een inschrijving bij de Kamer van Koophandel kunnen door middel van eHerkenning niveau III toegang krijgen tot dit loket. Voor buitenlandse bedrijven – die niet staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel is het mogelijk om via MijnRvO.nl in te loggen op het eLoket. De verificatie verloopt in dat geval door een middel van een sms-code.

In de aanvraag zijn de gegevens opgenomen zoals beschreven in artikel 4.10.12. Het gaat daarbij in de eerste plaats om gegevens over de aanvrager en diens contactpersoon. Voorts bevat de aanvraag de gegevens van de bieding op basis van artikel 4.10.11, zijnde in ieder geval de hoeveelheid capaciteit die de aanvrager aanbiedt te vullen en de daarbij gewenste afslag. De aanvraag gaat vergezeld van een afschrift van de door de aanvrager met het gasopslagbedrijf Bergermeer gesloten PCA's. Hieruit blijkt voor hoeveel Mwh de aanvrager PCA's heeft afgesloten met het gasopslagbedrijf en hieruit vloeit derhalve voort wat de biederlimiet van de aanvrager is. Verder bevat de aanvraag een geldige volmacht waaruit blijkt dat de natuurlijke persoon bevoegd is om namens het gasbedrijf de aanvraag in te dienen.

Gedurende de openstelling van de tender kan een aanvraag worden gewijzigd door middel van het doorvoeren van de gewenste aanpassingen in het eLoket. Wanneer een aanvraag is gedaan in het eLoket wordt automatisch een bevestiging van ontvangst van de aanvraag gegenereerd.

2.4.3 Afwijzingsgronden

De regeling bevat, in aanvulling op de afwijzingsgronden opgenomen in artikel 4:35 van de Awb en de artikelen 22 tot en met 24 van het besluit, diverse afwijzingsgronden die specifiek zien op gasopslagprojecten (artikel 4.10.8). Zo zal een aanvraag worden afgewezen wanneer de aanvrager geen gasbedrijf is dat vaste opslagcapaciteit heeft geboekt bij het gasopslagbedrijf. Ook wordt een aanvraag afgewezen als de geboden afslag de maximale afslag van 5,853 euro per MWh overschrijdt (artikel 4.10.8, tweede lid) en wordt een aanvraag gedeeltelijk afgewezen indien deze de door de aanvrager in de gasopslag Bergermeer geboekte hoeveelheid vast opslagcapaciteit (de biederlimiet) overschrijdt (artikel 4.10.8, derde lid). De minister sorteert hiertoe de biedingen in de aanvraag van de laagst vermelde tot de hoogste vermelde afslag en brengt de aanvraag, beginnend bij de hoogste bieding, terug tot een capaciteit waarbij de biederlimiet niet meer wordt overschreden, afgerond op hele MWh (artikel 4.10.8, vierde lid).

2.4.4 Verdeling van het subsidieplafond: Rangschikking

Voor zover de minister de aanvragen voor subsidie niet heeft afgewezen, zullen de aanvragen onderling moeten worden gerangschikt. De rangschikking vindt plaats op basis van de geboden afslag per MWh. Een aanvraag wordt hoger gerangschikt naarmate de afslag per MWh lager is (artikel 4.10.9).

Indien bij rangschikking op basis van de geboden afslag blijkt dat er biedingen gelijk gerangschikt zijn, maar het toewijzen van beide biedingen tot gevolg heeft

dat het maximale aantal TWh zoals omschreven in artikel 4.10.2, eerste lid, overschreden wordt, dan worden beide biedingen pro rata teruggebracht naar een aantal MWh dat het maximum aantal TWh van de betreffende tender niet overschrijdt (artikel 4.10.6, tweede lid). Indien bijvoorbeeld nog 10 MWh toe te wijzen is en er gelijk gerangschikt biedingen liggen van respectievelijk 8 MWh en 12 MWh:

	MWh	Pro rata correctie
Bieding A	8	$8/20=0,4*100=40\%$ $10*40\% = 4 \text{ MWh}$
Bieding B	12	$12/20=0,6*100=60\%$ $10*60\% = 6 \text{ MWh}$

Op grond van artikel 26, tweede lid, van het besluit bedraagt de termijn voor het nemen van een besluit op een aanvraag om subsidieverlening ten hoogste 13 weken. Deze termijn kan één maal met ten hoogste 13 weken worden verlengd. RVO streeft er, gezien het belang van het zo spoedig mogelijk aanvangen met het vullen van de gasopslag Bergermeer, evenwel naar om zo spoedig mogelijk op de aanvragen te beslissen. Ter illustratie: voor het opslagjaar 2022 heeft RVO binnen enkele dagen een beslissing op een aanvraag genomen.

2.5 Subsidieverplichtingen

Aan een subsidie voor uitvoering van een gasopslagproject gericht op het vullen van de capaciteit van de gasopslag Bergermeer worden verschillende verplichtingen verbonden. In de eerste plaats dient de subsidieontvanger uiterlijk binnen een maand na de datum van de subsidieverlening te starten met de uitvoering van het op grond van deze regeling gesubsidieerde gasopslagproject (artikel 4.10.7, eerste lid).

Voorts zijn subsidieontvangers verplicht om de capaciteit waarvoor subsidie wordt verleend op 1 november 2023 (6:00) volledig (100%) gevuld te hebben. Vanaf dat moment mogen zij weer gas onttrekken aan de opslag, met dien verstande dat zij verplicht zijn om op 1 februari 2023 (6:00 uur) nog 40% van de capaciteit waarvoor subsidie is verleend in de opslag Bergermeer gevuld te hebben (artikel 4.10.10, tiende lid). Het percentage voor 1 februari 2023 is daarbij een fractie hoger dan het percentage dat gold voor 1 februari 2022, dit vloeit uit de aan de aan de tussentijdse vuldoelen die zijn vastgelegd in uitvoeringsverordening (EU) 2022/2301²³. Wel kan de capaciteit waarvoor subsidie is verleend worden verminderd (artikel 4.10.4, derde lid, zie §2.3 van deze toelichting). Mocht gedurende de looptijd van de subsidie duidelijk worden dat één van deze doelstellingen niet zal worden gehaald, dan dient de subsidieontvanger hier onverwijld melding van te doen aan de minister (artikel 4.10.10, tweede lid, onderdelen a en b).

Verder dient de subsidie ontvanger de minister tevens onverwijld melding te doen van wijzigingen in de gegevens over de subsidieontvanger die zijn opgegeven bij het indienen de aanvraag met betrekking tot het post- en bezoekadres, het rekeningnummer, het nummer waarmee de aanvrager is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel (indien van toepassing) en gegevens over de

²³ Uitvoeringsverordening (EU) 2022/2301 van de Commissie van 23 november 2022 tot vaststelling van het vultraject met tussentijdse streefdoelen voor 2023 voor elke lidstaat met ondergrondse gasopslaginstallaties op zijn grondgebied die een rechtstreekse interconnectie met zijn afzetgebied hebben (PbEU 2022 L 305).

contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres (artikel 4.10.10, derde lid, onderdeel c).

Tot slot dient de subsidie ontvanger de minister onverwijld melding te doen van een wijziging in het eigendom van of de zeggenschap over de subsidieontvanger waardoor de subsidieontvanger een persoon entiteit of lichaam wordt ten aanzien waarvan de sanctiemaatregel met betrekking tot het aanbieden van opslagdiensten geldt ingevolge het tiende sanctiepakket (zie hierover §2.2 van deze toelichting) (artikel 4.10.10, derde lid, onderdeel c).

Indien de Europese Commissie op basis van artikel 12 van de Verordening (EU) 2017/1938 inzake de gasleveringszekerheid²⁴ een noodsituatie op regionaal of Unieniveau afkondigt, zal op dat moment worden gezien of hier gevolgen uit voortvloeien voor de beschreven subsidieverplichtingen. Dit geldt eveneens indien het marktcorrectiemechanisme als bedoeld in Verordening (EU) 2022/2578²⁵ wordt geactiveerd en gasbedrijven dientengevolge gedurende een langere periode niet in staat zijn om de noodzakelijk transacties op de gasmarkt te doen om gas op te kunnen slaan.

2.6 Subsidievaststelling

De termijn voor uitvoering van een op grond van deze regeling gesubsidieerd gasopslagproject loopt tot de gasdag 1 februari 2024 (6:00 uur) (artikel 4.10.7, tweede lid). Vanaf dat moment kan een aanvraag om subsidievaststelling worden ingediend. Een dergelijke aanvraag dient te voldoen aan de eisen gesteld in artikel 4:45 van de Awb en artikel 50, tweede lid, van het besluit. Een aanvraag om subsidievaststelling dient ingevolge artikel 52, tweede lid, van de Awb te worden ingediend met behulp van een door de minister voor Klimaat en Energie beschikbaar gesteld middel. RVO stelt hiervoor een formulier beschikbaar.

De aanvraag dient ingevolge artikel 52, tweede lid, van de Awb vergezeld te gaan van een eindverslag. Dit eindverslag dient in ieder geval een verklaring te bevatten van het gasopslagbedrijf waaruit blijkt hoeveel gas de aanvrager op 1 november 2023 en 1 februari 2024 heeft opgeslagen in de gasopslag Bergermeer (artikel 4.10.13.). Daarnaast dient een verklaring te worden toegevoegd waarin de aanvrager verklaart geen persoon, entiteit of lichaam te zijn ten aanzien waarvan de sanctiemaatregel met betrekking tot het aanbieden van opslagdiensten geldt ingevolge het tiende sanctiepakket (zie hierover §2.2 van deze toelichting)(artikel 4.10.13, eerste lid). Anders dan in artikel 50, tweede lid, onderdeel c, van het besluit is bepaald hoeft de aanvraag om subsidievaststelling niet vergezeld te gaan van een accountantsverklaring. Hiervan is, op grond van artikel 50, zevende lid, van het besluit afgezien omdat de hoogte van de subsidie door RVO wordt vastgesteld op basis van gegevens over de marktprijzen gedurende de prijsperiode.

Ingevolge artikel 52 van het besluit dient RVO binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling (dan wel nadat de voor het indienen ervan geldende termijn is verstreken) een besluit te nemen op deze aanvraag. RVO streeft er evenwel naar om zo spoedig mogelijk na ontvangst van de aanvraag een besluit te nemen omtrent vaststelling van de subsidie.

²⁴ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PbEU 2017, L 280)

²⁵ Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU 2022 L 335).

Indien bij vaststelling blijkt dat de subsidieverplichtingen niet zijn nageleefd, bijvoorbeeld omdat niet op de gestelde data is voldaan aan de vereiste vulstand (artikel 4.10.10, eerste lid), dan vormt dit grond van artikel 4:48, eerste lid, onderdeel b, van de Awb een grond op om de subsidie te wijzigen ten nadele van de begunstigde dan wel in te trekken.

3. Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving

3.1 Nationaal recht

3.1.1 Algemene wet bestuursrecht

De beslissingen van de minister op aanvragen om subsidie zijn besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat de formele en materiële algemene beginselen van behoorlijk bestuur die zijn opgenomen in de Awb van toepassing zijn op de totstandkoming en inhoud van de besluiten (hoofdstuk 2 en 3 en titel 4.1 van de Awb) en de bepalingen van hoofdstuk 6, 7 en 8 van toepassing zijn op het bezwaar en beroep bij de bestuursrechter dat door de aanvrager kan worden ingesteld tegen de besluiten van de minister. Ten aanzien van de beslissingen op aanvragen om subsidie zijn voorts de regels van titel 4.2 van de Awb van toepassing op de betaling van de vastgestelde vergoedingen. Voorts zijn op toezicht en handhaving van de naleving van deze regeling de bepalingen van hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

3.1.2 Kaderwet EZK- en LNV-subsidies en Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies

Deze subsidieregeling vindt zijn grondslag in de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies (hierna: Kaderwet). Op grond van artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Kaderwet kan de minister voor Klimaat en Energie subsidie verstrekken voor activiteiten die passen in het beleid inzake energie. Op grond van artikel 3, tweede en derde lid, van de Kaderwet kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of bij regeling van de minister de activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt, nader worden bepaald alsmede andere criteria voor die verstrekking worden vastgesteld. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of bij regeling van Onze Minister kunnen voorts regels worden vastgesteld met betrekking tot het bedrag van de subsidie dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald, de aanvraag van een subsidie en de besluitvorming daarover, de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend, de verplichtingen voor de subsidieontvanger, de vaststelling van de subsidie, intrekking en wijziging van de subsidieverlening of -vaststelling, de betaling van de subsidie en het verlenen van voorschotten het verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk, bedoeld in artikel 4:24 van de Awb. Ook wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of een ministeriële regeling voorzien in de vaststelling van een subsidieplafond en de regeling van de wijze van verdeling ervan, tenzij de Minister van Financiën heeft ingestemd met het achterwege laten daarvan.

Deze nadere regels zijn, voor zover relevant voor onderhavige regeling, gesteld in het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV- subsidies. Dit besluit bevat daarbij, voor zover relevant voor onderhavige regeling voorschriften omtrent het verstrekken van subsidie (artikelen 2-4), de hoogte subsidie (artikelen 5-9), subsidiabele kosten (artikelen 10-15), de wijze van verdelen en subsidieplafond (artikelen 16-17), het indienen van de aanvraag (artikelen 19-21), afwijzingsgronden (artikelen 22-25), de beslissing op de aanvraag (artikelen 26-29), voorwaarden voor de

subsidieontvanger (artikelen 30-34), verplichtingen van de subsidieontvanger (artikelen 35-44) en de subsidievaststelling (Artikelen 49-53).

In de Regeling Nationale EZK- en LNV-subsidies zijn voorts enkele nadere algemene voorschriften (hoofdstuk 1) en specifieke regels opgenomen met betrekking tot de verschillende subsidiemodules op verschillende EZK en LNV beleidsterreinen. Met deze regeling is een nieuwe titel ingevoegd in het hoofdstuk 4 (Energie en Klimaat).

De Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2023 bevat tot slot de subsidieplafonds en openstellingsperioden voor het jaar 2023 van de subsidiemodules die zijn opgenomen in de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (RNES). Met deze regeling is een nieuwe regel toegevoegd in de tabel van artikel 1, tweede lid, van deze openstellingsregeling.

3.2 Europeesrechtelijke aspecten

De regeling bevat geen technische voorschriften in de zin van richtlijn nr. 2015/1535/EU²⁶.

De subsidie die op grond van deze maatregel wordt verstrekt bevat staatssteun als bedoeld in artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU).

In de Mededeling van de Commissie inzake een tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de economie na de Russische agressie tegen Oekraïne²⁷ heeft de Europese Commissie aangegeven dat het steunmaatregelen gericht op het stimuleren van het vullen van gasopslagen zal beoordelen op grond van artikel 107, derde lid, aanhef en onderdeel b, van het VWEU. Op grond van dit artikel kunnen steunmaatregelen als verenigbaar met de interne markt worden beschouwd wanneer het gaat om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen of een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat op te heffen. In deze mededeling heeft de Europese Commissie ook aangegeven welke aspecten zij van belang acht bij de beoordeling van steunmaatregelen gericht op het stimuleren van het vullen van gasopslagen.

Overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het VWEU is deze regeling ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie. **[PM]**

4. Gevolgen

4.1 Financiële gevolgen

De vulbehoefte van 90% voor gasopslag Bergermeer vertaalt zich door naar een volume van 43,65 TWh. De kosten gemoeid met de voorliggende subsidieregeling hangen af van het daadwerkelijk gerealiseerde prijsverschil op de gasmarkt. Hierbij gaat het om het prijsverschil in de periode vanaf [PM 2023 tot en met 31 oktober 2023 (de prijsperiode) tussen de prijs om gas de volgende dag (Day Ahead) geleverd te krijgen ten opzichte van de prijs om gas in het eerste kwartaal van 2024 geleverd te krijgen. Om het maximale budget voor deze regeling te berekenen, is gerekend met de maximale gemiddelde negatieve day-

²⁶ Richtlijn 2015/1535 /EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie (PbEU 2015, L 241)

²⁷ C(2022) 7945 final, randnummer 38.

ahead/winterspread waarvoor deze subsidiemaatregel subsidie biedt: €-15 per MWh.

Daarnaast wordt rekening gehouden met een afslag en een garantstellingspremie. Dit is een bedrag dat subsidie-aanvragers zelf kunnen bepalen, gebaseerd op de kosten die zij verwachten te zullen hebben om de gasopslag Bergermeer te vullen. Deze heeft een maximum van € 5,85 per MWh. De garantstellingspremie is voor vastgesteld op € 0,8096, De maximale totale kosten voor de subsidieregeling zijn € 240 miljoen met een bandbreedte. Dit komt neer op maximaal € 20,04 per MWh opgeslagen gas.

Hieronder volgt een voorbeeld van verschillende mogelijk aanvragen bij verschillende marktsituaties en de uiteindelijke uit te keren subsidie die hieruit volgt. De uitbetaling vormt de absolute waarde van de uitkomst in de onderste rij van de tabel. Alle voorbeelden gaan over een vergoeding in euro's per MWh.

	Aanvraag 1	Aanvraag 2	Aanvraag 3	Aanvraag 4	Aanvraag 5	Aanvraag 6
Spread	+6	+2	-5	+6	+2	-5
Bieding	-2,491	-2,591	-2,291	-5,491	-5,491	- 3,491
Premie	+0,8096	+0,8096	+0,8096	+0,8096	+0,8096	+0,8096
SOM	4,3816	-0,5186	-6,4814	1,3186	-2,6814	-7,6814
Uit te keren subsidie	0 €/MWh	0, 5186 €/MWh	6,4814 €/MWh	0 €/MWh	2,6814 €/MWh	7,6814 €/MWh

Voor deze regeling wordt een plafond opgenomen van € 240 miljoen. Doordat er sprake is van concurrentie in de tender, worden deelnemers geprikkeld om zo voordelig mogelijk in te bieden. Het gewenste effect van de regeling is dat de betrokken gasbedrijven hun capaciteit in de gasopslag Bergermeer zo volledig mogelijk vullen tegen zo beperkt mogelijke kosten.

4.2 Regeldruk

De regeldrukkosten die uit deze regeling voortvloeien betreffen kennisnamekosten, kosten in verband met het indienen van de aanvraag en kosten in verband met verplichtingen tijdens de looptijd van de subsidie.

Bij het berekenen van de regeldrukkosten voor bedrijven wordt gebruik gemaakt van standaard uurtarieven die zijn gebaseerd op de door het CBS vastgestelde uurlonen van werknemers naar beroepsgroep in het Handboek meting regeldrukkosten (versie 2023). Naar verwachting zullen vanuit de aanvragende partijen voornamelijk hoogopgeleide medewerkers en administratief medewerkers de benodigde handelingen uitvoeren. Daarom hanteren de berekeningen een uurtarief van 50 euro, dat tussen het gehanteerde uurloon van hoogopgeleide medewerkers (54 euro) en administratief medewerkers (39 euro) ligt.

De subsidieregeling is gericht op een vastomlijnde doelgroep en ziet louter op het vullen van capaciteit in de gasopslag Bergermeer gedurende het opslagjaar 2023. Gezien deze korte tijdshorizon zullen de regeldrukkosten niet per jaar berekend worden, maar als eenmalige kosten.

Naar verwachting zullen ongeveer 10 aanvragen worden ingediend, waarvan er naar verwachting 8 worden toegekend. Een gasbedrijf kan maximaal één aanvraag indienen, die ten hoogste uit vijf biedingen bestaat. In de berekening van de regeldrukkosten wordt uitgegaan van gemiddeld twee biedingen per

subsidieaanvraag waarover de aanvrager informatie moet aanleveren. Het totale maximaal beschikbare budget voor de maatregel is € 240.000.000,-.

Kennisnamekosten

Het kennisnemen van de subsidieregeling kost tijd en is vereist voor het doen van een aanvraag. De kennisnametijd wordt voor alle aanvragers gelijk verondersteld op drie uur. Aangezien de regeling in het Nederlands gepubliceerd wordt en de doelgroep Engelstalig is, wordt ook drie uur vertaaltijd gerekend. Bij een gehanteerd uurtarief van 50 euro, zes uur en 10 aanvragen komen de kennisnamekosten in totaal neer op $10 \times 6 \times 50 = \underline{\underline{€ 3.000,-}}$.

Kosten in verband met de aanvraag

In de Tender doen naar verwachting 10 partijen een aanvraag. Bij de aanvraag moet algemene informatie worden aangeleverd, zoals de gegevens over de aanvrager, waaronder het post- en bezoekadres, het rekeningnummer en, voor zover van toepassing, het nummer waarmee de aanvrager is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel; de gegevens over de contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres. Het bijeenzoeken van deze informatie kost twee uur (€ 1.000,-). Bovendien moeten buitenlandse partijen een account aanmaken op mijnRVO.nl om hun aanvraag via E-loket in te kunnen dienen. Dit kost één uur (€ 500,-). Daarnaast overlegt een aanvrager (een kopie van) de SSSA, de Primary Capacity Agreement (PCA) en een geldige volmacht conform bijgevoegd model waaruit blijkt dat de natuurlijke persoon die namens de aanvrager een aanvraag indient, bevoegd is om namens het gasbedrijf een aanvraag in te dienen. Dit kost in totaal drie uur (€ 1.500,-). Omdat partijen al een SSSA hebben met het gasopslagbedrijf is geen project- en/of financieringsplan nodig, het gasopslagbedrijf heeft namelijk al getoetst of partijen voldoende kredietwaardig zijn.

Daarnaast bevat een aanvraag de gegevens over de biedingen waar de aanvrager subsidie voor aanvraagt. Het gaat dan in ieder geval om de volgende informatie per bieding: de hoeveelheid opslagcapaciteit in MWh die de aanvrager aanbiedt te vullen en daarbij horende gewenste afslag; afschriften van de door de aanvrager met het gasopslagbedrijf Bergermeer gesloten PCA's (hieruit blijkt voor hoeveel capaciteit in MWh de aanvrager PCA's heeft gesloten met het gasopslagbedrijf); een verklaring waarin de aanvrager verklaart te voldoen aan artikel 4.9.3, onderdeel b. Het aanleveren van deze informatie kost, inclusief intern overleg en besluitvorming, voor alle biedingen opgeteld ongeveer tien uur (€ 5.000,-).

Het aanleveren van alle bovengenoemde informatie bij de aanvraag kost voor 10 aanvragers in totaal dus ongeveer 16 uur, en €8.000,- aan eenmalige kosten.

Na de aanvraag zijn er geen verdere kosten voor de aanvragers van wie de aanvraag is afgewezen.

Kosten gedurende de looptijd van de subsidie

Gedurende de looptijd van de subsidie moet de subsidieontvanger melding maken van 1) vulverplichting wordt niet gehaald 2) wijzigingen in de gegevens over de subsidieontvanger die zijn opgegeven bij het indienen de aanvraag met betrekking tot het post- en bezoekadres, het rekeningnummer, het nummer waarmee de aanvrager is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel (indien van toepassing) en gegevens over de contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres en 3) wijziging in het eigendom van of de zeggenschap over de subsidieontvanger waardoor de subsidieontvanger niet langer voldoet aan de voorwaarde van artikel 4.9.3, eerste lid, onderdeel b. Voor het doorgeven van de melding wordt een uur per capaciteitshouder gerekend. Naar

verwachting zal er gemiddeld 1 melding per capaciteithouder worden ingediend. Dat komt neer op €400 euro in totaal aan eenmalige kosten.

Voor de naar verwachting 8 aanvragers die een beschikking ontvangen, zijn er nog eenmalig regeldrukkosten na 1 november vanwege het aanvragen van de vaststelling tot subsidie in februari 2024. Deze aanvraag tot vaststelling bevat ten minste: het eindverslag, bedoeld in artikel 50, tweede lid, onderdeel a, van het besluit, waarvan de aanvraag tot subsidievaststelling vergezeld gaat. Dit bevat ten minste: een bewijsstuk aan de hand waarvan wordt aangetoond dat de capaciteit waarvoor subsidie is verleend op 1 november 2023 voor 100% is gevuld en op 1 februari 2024 voor 40%; en een verklaring waarin de aanvrager verklaart te voldoen aan artikel 4.9.3, onderdeel b. De aanvraag om subsidievaststelling hoeft niet vergezeld te gaan van een accountantsverklaring. Het aanvragen van een vaststelling van de subsidie kost in totaal vier uur. Voor 8 aanvragers komen de kosten daarmee uit op ongeveer € 1.600,- (4 x 8 x 50).

Omdat de subsidieregeling eindigt op 1 februari 2024, zijn er geen structurele administratieve lasten voor de subsidieontvangers. Daarnaast bestaat er geen verplichting tot doorlopende rapportage of evaluatie na ontvangst en vaststelling van de subsidie.

Totale regeldrukkosten

Totale regeldrukkosten	Eenmalige regeldrukkosten (bij tarief van 50 euro)
Kennisname	<u>€ 3.000</u>
Verplichtingen bij aanvraag	<u>€ 8.000</u>
Verplichtingen gedurende looptijd	<u>€ 2.000</u>
Totaal	<u>€ 13.000</u>

In totaal bedragen de regeldrukkosten van deze subsidieregeling **€13.000,-**. Bij het maximaal beschikbare subsidiebudget van € 240.000.000 maken de regeldrukkosten daarmee **0,0054%** van het maximaal beschikbare budget uit.

Ervaren regeldruk

De voorliggende subsidieregeling is vanwege de uitzonderlijke omstandigheden en korte doorlooptijd zo ontworpen dat deze zo werkbaar mogelijk is voor de subsidieaanvragers en voor RVO. De vereisten en informatieverplichtingen in de regeling zijn tot een minimum gehouden, waarbij zij nog altijd toereikend zijn voor goede uitvoering van de regeling. Het ervaren nut van deze regeling, dat gedefinieerd wordt als de verschillende baten of toegevoegde waarde die bedrijven, burgers of professionals verwachten door de wet- en regelgeving, voor zichzelf of voor de samenleving, is naar verwachting ruim voldoende omdat de regeling essentieel is voor de leveringszekerheid van gas in Nederland gedurende aankomende winter. Er is geprobeerd de ervaren regeldruk zo laag mogelijk te houden door de regeling zo *clean, lean and mean* mogelijk te maken.

Bovendien heeft een groot deel van de doelgroep meegedaan met de Bergermeer regeling 2022. De regeling is in opzet gelijk gebleven, waardoor de methodiek voor veel partijen al bekend is. Daarnaast hebben de partijen die kunnen deelnemen aan de regeling via een internetconsultatie en het gasopslagbedrijf input kunnen leveren op de regeling en zijn dus bekend met de systematiek en de

berekening van het subsidiebedrag. De conceptregeling is aan de partijen voorgelegd om te waarborgen dat de regeling niet onuitvoerbaar is. Het gasopslagbedrijf biedt bovendien aan de doelgroep voorlichtingsmateriaal aan. Deze afstemming heeft een substantieel verlagend effect op de regeldrukkosten.

Advies ATR

ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

5. Uitvoeringsaspecten en handhaving

De uitvoering van deze subsidieregeling is in handen van RVO, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. RVO is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van deze regeling en maakt daarbij gebruik van de mogelijkheden die de Algemene wet bestuursrecht (Awb) biedt. Zo levert het niet naleven van de aan deze subsidie verbonden verplichtingen op grond van artikel 4:48, eerste lid, onderdeel b, van de Awb een grond op om de subsidie te wijzigen ten nadele van de begunstigde dan wel in te trekken.

[PM]

6. Consultatie

[PM]

7. Moment van inwerkingtreding

Deze regeling treedt inwerking op de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze wordt geplaatst.

Daarbij wordt afgeweken van het beleid inzake de vaste verandermomenten. Het is in verband met de gasleveringszekerheid van groot belang dat zo spoedig mogelijk wordt gestart met het vullen van de gasopslag Bergermeer. Het wordt daarom niet verantwoord geacht om te wachten tot een eerstvolgend vast verandermoment.

De Minister voor Klimaat en Energie,